PSİKOLOJİ · 1. ÜNİTE

Psikoloji ile Tanışma · Tekrar Föyü

Ad Soyad: .....
Sınıf / No: .....

Ünite özeti

Psikoloji nedir?

- Organizmanın davranışlarını ve bilişsel süreçlerini inceleyen bilim
- Gözleme dayalı ve sistemlidir
- Neden-sonuç ilişkisi arar

Üç yapı taşı

- Organizma: insan ve merkezî sinir sistemi belli ölçüde gelişmiş hayvanlar
- Davranış: uyarıcıya karşı gözlenebilen, ölçülebilen her tepki
- Bilişsel süreçler: düşünme, öğrenme, dikkat, bellek, algı, dil, karar verme

U-O-T

- Uyarıcı: dış (ses, ışık) ya da iç (açlık, ağrı)
- Organizma: uyarıcıyı alan canlı
- Tepki: organizmada oluşan fizyolojik ve psikolojik değişim

Duyum ve algı

- Duyum: duyu organının uyarılıp uyarının beyne iletilmesi
- Algı: duyu verisinin beyinde düzenlenip yorumlanması
- Algıyı etkileyenler: dikkat, geçmiş deneyim, duygu, inanç

Dört amaç

- Tanımlama, açıklama, tahmin etme, kontrol etme
- Açıklama: davranışın nedenlerine sistemli açıklama
- Kontrol: koşulları düzenleyip davranışın olasılığını değiştirmek

Alt dallar 1

- Deneysel: kontrollü koşullarda deney · Psikometri: ölçme bilimi
- Gelişim: doğum öncesinden yaşlılığa değişim
- Sosyal: birey ve toplum etkileşimi

Alt dallar 2

- Klinik: psikolojik bozukluklar ve psikoterapi · Danışmanlık: uyum ve gelişim
- Eğitim: öğrenme ve akademik performans · Adli: hukuki vakalar
- Endüstri ve örgüt: çalışma ortamı · Siber: dijital platformlar

Araştırmanın basamakları

- 1. Araştırma sorusu 2. Gözlem 3. Hipotez 4. Hipotezin test edilmesi
- Hipotez reddedilirse gözleme geri dönülür
- Kabul edilirse sonuç çıkarılır, ardından sonuçlar raporlanır

Üç yöntem

- Deneysel: kontrollü koşulda neden-sonuç arar
- İlişkisel: korelasyon (-1 ile +1), neden-sonuç kurmaz
- Betimsel: bir durumu olduğu gibi, sistemli biçimde tanımlar

Betimsel teknikler

- Gözlem · görüşme · psikolojik test
- Anket: evren ve örneklem
- Vaka incelemesi: derinlemesine ama genellenemez

felsefesinifi.com

Kendini Dene

Ad Soyad: .....
Sınıf / No: .....

A. Çoktan seçmeli

1. Deneysel yöntemde araştırmacının değiştirdiği değişken hangisidir?
   A) Bağımlı değişken
   B) Bağımsız değişken
   C) Kontrol grubu
   D) Örneklem

2. Korelasyon katsayısı hangi aralıkta değer alır?
   A) 0 ile 1
   B) -1 ile +1
   C) 0 ile 100
   D) -10 ile +10

3. İlişkisel yöntem için hangisi doğrudur?
   A) Neden-sonuç ilişkisi kurar
   B) Neden-sonuç ilişkisi kurmaz
   C) Yalnızca tek bireyi inceler
   D) Deney grubu kullanır

4. Testlerin geçerlik ve güvenirliğini değerlendiren alt dal hangisidir?
   A) Psikometri
   B) Sosyal psikoloji
   C) Klinik psikoloji
   D) Adli psikoloji

5. Doğum öncesinden yaşlılığa kadar değişimi inceleyen alt dal hangisidir?
   A) Eğitim
   B) Gelişim
   C) Deneysel
   D) Danışmanlık

6. Duyu verisinin beyinde düzenlenmesi, yorumlanması ve anlamlandırılması nedir?
   A) Duyum
   B) Algı
   C) Tepki
   D) Uyarıcı

7. Koşulları düzenleyerek bir davranışın ortaya çıkma olasılığını değiştirmek psikolojinin hangi amacıdır?
   A) Tanımlama
   B) Açıklama
   C) Tahmin etme
   D) Kontrol etme

8. Tek bir bireyi ya da küçük bir grubu derinlemesine inceleyen teknik hangisidir?
   A) Anket
   B) Psikolojik test
   C) Vaka incelemesi
   D) Gözlem

B. Doğru mu, yanlış mı?

1. Psikoloji yalnızca insan davranışını inceler.	D / Y
2. Kahve tüketimi arttıkça uyku süresinin azalması negatif korelasyondur.	D / Y
3. Vaka incelemesinin sonuçları genellenebilir.	D / Y
4. Örneklem, evreni temsil eden seçilmiş gruptur.	D / Y
5. Adli psikoloji, psikoloji bilgisini hukuki vakalarda kullanır.	D / Y
6. İlişkisel yöntem bir değişkeni kontrollü koşullarda değiştirir.	D / Y

felsefesinifi.com

C. Eşleştir

Soldaki kavramın yanına sağdaki doğru açıklamanın harfini yaz.

1. Klinik psikoloji ( )	a) Öğrenme kuramları ve akademik performans
2. Danışmanlık psikolojisi ( )	b) Çalışma ortamında davranış ve verimlilik
3. Eğitim psikolojisi ( )	c) Birey ve toplum etkileşimi
4. Endüstri ve örgüt psikolojisi ( )	d) Dijital platformların davranışa etkisi
5. Sosyal psikoloji ( )	e) Psikolojik bozukluklar ve psikoterapi
6. Siber psikoloji ( )	f) Uyum sorunları ve kişisel gelişim

D. Düşün ve yaz

1. Popüler psikolojiyi bilimsel psikolojiden ne ayırır?

2. Sosyal medyada gördüğün bir "psikoloji" paylaşımı bilimsel mi? Hangi ölçütle karar verirsin?

3. Okulunda bir araştırma yapsan hangi yöntemi seçerdin? Neden?

felsefesinifi.com

Cevap Anahtarı

A

1. B) Bağımsız değişken
2. B) -1 ile +1
3. B) Neden-sonuç ilişkisi kurmaz
4. A) Psikometri
5. B) Gelişim
6. B) Algı
7. D) Kontrol etme
8. C) Vaka incelemesi

B

1. Yanlış
2. Doğru
3. Yanlış
4. Doğru
5. Doğru
6. Yanlış

C

1. Klinik psikoloji: e
2. Danışmanlık psikolojisi: f
3. Eğitim psikolojisi: a
4. Endüstri ve örgüt psikolojisi: b
5. Sosyal psikoloji: c
6. Siber psikoloji: d

felsefesinifi.com